

1 Det Danske Fjerkræraad

1.1 Formandens beretning

Det Danske Fjerkræraad, Danske Æg og Dansk Slagtefjerkræ har gennem de senere år været en del af de organisationsændringer, der er foregået i landbrugets hovedorganisationer. Der er i denne periode også sket en række personudskiftninger i både sekretariatet (Tage Lysgaard, Jacob Bo Christensen, Thorkil Ambrosen, Vibeke Brandt, Birthe Nielsen, Christoffer Susé m.fl.) og blandt de folkevalgte (Ole Høegh Sørensen, Jan Klarskov Henriksen, Per V. Møller, Morten Helleesen m.fl.).

På baggrund af ovennævnte er Det Danske Fjerkræraads beretning ikke udkommet de senere år, men nu er den her igen – denne gang dækkende årene 2009-2010-2011.

Fremadrettet vil beretningen som tidligere udkomme en gang om året.

Udviklingen i produktionen

På de danske fjerkræslagterier blev der slagtet godt 100 mio. slagtekyllinger om året i perioden 2007-2009 og dette steg til henholdsvis 108 mio. i 2010 og 106 mio. i 2011. I samme periode har eksporten af levende kyllinger til slagting i enten Tyskland eller Holland været stigende fra 3,6 mio. stk. i 2007 til 9,4 mio. stk. i 2011. Der har altså i perioden fra 2007 til 2011 været en

stigning i produktionen af slagtekyllinger i Danmark på ca. 8% - fra ca. 107 mio. stk. i 2007 til godt 115 mio. i 2011. Økonomien i slagtekyllingeproduktionen var meget presset i 2009 ikke mindst grundet høje foderpriser, mens 2011 var et godt år.

For både kalkuner og ænder, hvor næsten 100% af produktionen slægtes i Tyskland, svinger produktionen noget fra år til år, afhængig af afsætningsmulighederne.

Salget af konsumæg har været jævnt stigende gennem de sidste 10 år, og produktionen er fulgt godt med, men det sidste par år har den økologiske produktion dog ikke kunne følge med efterspørgslen. Dette skyldes blandt andet, at der har været usikkerhed om produktionsforholdene, især med hensyn til tolkning af reglerne for hønsegården. Omlægningen fra traditionelle til berigede bure har været i gang i 6-8 år i Danmark, og det har betydet, at omlægningen er sket i ro og orden, så der på intet tidspunkt har været mangel på æg. De sidste anlæg med traditionelle bure stoppede produktionen lige inden fristens udløb den 31. december 2011.

Økonomien i ægproduktionen har været rimelig fornuftig i adskillige år,

men i 2011 betød stigende foderpriser og øget produktion i det øvrige Europa, at indtjeningen faldt til et utilfredsstillende niveau.

Særstatus

De danske ansøgninger om særstatus for konsumæg og slagtekyllingekød blev sendt til EU i 2007. Vores forventninger om, at det efter en grundig teknisk gennemgang af det danske prøve-program i 2009 kun var en formsag at få særstatus, blev desværre gjort til skamme, fordi der gik storpolitik i sagen.

For slagtekyllinger betød enkelte tilfælde af smitte med Salmonella i nogle forældredyrsflokke til slagtekyllinger desuden, at ansøgningen om særstatus på kyllingekød blev sat i bero og først vil blive genoptaget i sidste halvdel af 2012.

På konsumægssiden var man derimod under 2% salmonellapozitive flokke i hele perioden. Sagen har løbende været sat på blev sat på dagsordenen i EU, men først i april 2012 lykkedes det at få vedtaget den danske ansøgning, og danske konsumæg har derfor opnået særstatus fra 1. juli 2012. Hermed har næsten 20 års arbejde med at reducere forekomsten af salmonella i danske konsumæg båret frugt, og forbrugersikkerheden er øget væsentligt.

Dyrevelfærd

Dyrevelfærd har stadig stor opmærksomhed i Europa, og dyrevelfærd er også kommet på dagsordenen i en række andre af de rige lande, bl.a. i USA. Her har en række optagelser med skjult kamera flyttet holdninger blandt opinionsdannere og indkøbere. Desuden har den amerikanske ægbranche i samarbejde med en stor dyreværnsorganisation bedt kongressen i Washington DC om føderal lovgivning på området. Forslaget indebærer, at traditionelle æglægningsbure vil blive udfaset over en periode på 15-20 år.

I de fattige lande handler det mere om at brødføde en stigende befolkning, og her er dyrevelfærd slet ikke på dagsordenen.

I EU er der implementeret direktiver for slagtekyllinger og æglæggende høner, og et ny direktiv omhandlende kalkuner er på vej.

Slagtekyllingernes trædepuder er fortsat i fokus, og branchen arbejder intenst på at minimere antallet af trædepudesvidninger for at leve op til lovens krav om maksimalt 40 point. I november 2010 iværksatte branchen en handlingsplan for at reducere antallet af alvorlige trædepudesvidninger, og de producenter, hvis kyllinger

havde de største problemer med trædepudesvidninger, fik tilbud om et særligt rådgivningsforløb.

De store forskelle på bedømmelserne fra slagteri til slagteri er løbende i fokus fra branchens side og efter aftale med myndighederne foretages med jævne mellemrum efteruddannelse og kalibrering af det personale på slagterierne, som foretager vurderingerne.

Direktivet for beskyttelse af æglæggende høner, der bl.a. stiller nye krav til størrelse og indretning af bursystemerne, trådte i kraft 1. januar 2012. Fra branchens side har vi gentagne gange gennem årene overfor både de danske myndigheder, EU's myndigheder og den europæiske brancheorganisation understreget, at regelsættet skulle implementeres ensartet, fuldt ud og til tiden i samtlige medlemsstater. Det er derfor meget beklageligt, at en lang række EU-lande ikke levede op til reglerne til tiden.

Manglende vilje til at implementere dette direktiv – og EU-lovgivning i øvrigt – er stærkt konkurrenceforvridende og demotiverende for de lande og producenter, som overholder lovgivningen, og EU-systemets fornemste opgave må være at sikre ens konkurrencevilkår på tværs af nationalgrænser.

Det ser tilsyneladende ud til, at de liberale markeds kræfter har formået at skubbe voldsomt til implementeringen af direktivet ved ikke at ville aftage æg produceret i de forældede og ulovlige bursystemer.

Miljøkrav

I Danmark giver stigende krav til landbrugets belastning af det omkringliggende miljø også fjerkræbranchen store udfordringer med risiko for tab af arbejdspladser – både i primærproduktion og forarbejdningsindustrien – og eksportindtægter.

I store dele af det øvrige EU implementeres miljølovgivningen også, men – efter vores opfattelse – ikke med de helt samme tolkninger af de fælles regler.

I de rige lande udenfor Europa er primærproduktionens påvirkning af det omkringliggende miljø også begyndt at komme i fokus, og vi ser begyndende krav til emissioner og gødningshåndtering.

I de fattige lande handler det ligesom på dyrevelfærdsområdet mere om at brødføde en stigende befolkning, og her er miljøkrav til primærproduktionen meget langt nede på den politiske dagsorden.

Fugleinfluenza

I Danmark og det øvrige Europa har vi lagt følgerne af udbruddene af den højpatogene fugleinfluenza H5N1 i 2005-2006 bag os, men sygdommen er stadig en latent trussel mod fjerkræproduktionen i vores del af verden, og vi har i de seneste år set sporadiske udbrud i både England og Holland.

I dag er der stadig udbrud af H5N1 i Asien og Egypten, og sygdommen er endemisk i mindst 6 lande - Indonesien, Kina, Vietnam, Indien, Bangladesh og Egypten.

Også andre typer af høj- og lavpatogene typer af fugleinfluenza som H5N2, der ses i Afrika, H7N1, H7N3 og H7N7, der ses i Europa, og H9N2, der ses i Nordafrika og Mellemøsten, har potentialet til at udvikle sig til større epidemier, så derfor er den fortsatte overvågning af vores besætninger af stor betydning, så en eventuel smitte kan stoppes så hurtigt som muligt.

Fjerkræbranchens globale udfordringer

På det globale plan er udviklingen i foderpriserne en stadig udfordring. Store udsving i priserne på de internationale råvaremarkeder slår omgående igennem lokalt og påvirker både produktionsvolumen og økonomien i

produktionen. Gennem de senere år har specielt periodevis voldsomme prisstigninger på majs, der i visse områder er en basisfødevarer for millioner af mennesker, ført til social uro, og på baggrund heraf har vi set adskillige tilfælde, hvor regeringer har været inde og begrænse den internationale handel med kornprodukter.

Fjerkræsektoren er kendetegnet ved at være særdeles god til at konvertere plante- og foderproteiner til animalsk protein. Dette sammen med en kort generationstid og en høj reproduktionsrate resulterer i, at fjerkræbranchen altid ender nederst, når man taler om livscyklusanalyser af de enkelte branchers miljøpåvirkning.

Fjerkræbranchen er meget internationalt orienteret, og der er kun 2-5 betydende avlsselskaber indenfor henholdsvis æg- og fjerkrækødsektoren (kyllinger, ænder og kalkuner). Det giver allerede nu begrænsninger i den genetiske variation, fordi avlsselskaberne i årtier har fokuseret snævert på produktivitetsforbedringer, mens dyrevelfærds- og resistensparametre er kommet langt nede på listen, og derfor bør man både nationalt og internationalt afsætte ressourcer til bevarelse af lokale racer, der kan besidde vigtige genetiske egenskaber.

Koncentrationen på avlssiden betyder, at nye og mere produktive afstamninger hurtigt bliver spredt over hele verden, men det gør velfærds-, sygdoms- og resistensproblemer også.

Som eksempel herpå kan nævnes fundet af ESBL bakterier i dansk kyllingekød, selv om vi ikke har brugt ESBL-resistensfremkaldende antibiotika i dansk fjerkræproduktion i de sidste 10 år.

Fjerkrækød har i snart mange år været den mest internationalt handlede kødart på verdensmarkedet. Produktionen stiger fortsat og med de nuværende stigningstakster tyder det på, at produktionen af fjerkrækød overhaler produktionen af svinekød indenfor de næste 8-10 år.

På verdensplan er forbruget af fjerkrækød også stigende, men mens forbruget i de lande, der hidtil har ligget højt (USA, Hong Kong mm.), er stabilt eller svagt faldende, så stiger forbruget kraftigt i mange lav- og mellemindkomstlande.

I nogle lande i Afrika og Syd- og Mellemamerika udgør æg og fjerkrækød over 65% af proteinindtaget.

Stadig behov for et fælles organ

Gennem de seneste år har vi i Danmark organiseret os sådan, at flere og flere opgaver løses i henholdsvis Dansk Slagtefjerkræ og Danske Æg. Der er dog stadig brug for et fælles samlende organ som Fjerkrærådet. Man skelner i store dele af det øvrige samfund ikke mellem æg og slagt, hvilket betyder, at vi samlet står stærkest.

Dette har især stor betydning på det veterinære område, hvor æg og slagt har mange fælles udfordringer, fordi vores dyr rammes af de samme smitsomme sygdomme, og fordi et udbrud af en smitsom sygdom i den ene sektor kan have stor indflydelse på produktion- og afsætningsforhold i den anden sektor.

1.2 Fjerkræbranchens organisering og placering i det øvrige landbrug

Fjerkræbranchens organisering

Det Danske Fjerkræraad

Det Danske Fjerkræraad er paraplyorganisationen for fjerkræbranchen i Danmark.

Det Danske Fjerkræraad består af 8 medlemmer.

- 2 medlemmer fra brancheorganisationen Dansk Slagtefjerkræ
- 2 medlemmer fra brancheorganisationen Danske Æg
- 2 slagtefjerkræproducenter fra Erhvervsfjerkræsektionen i Landbrug & Fødevarer
- 2 konsumægproducenter fra Erhvervsfjerkræsektionen i Landbrug & Fødevarer

Blandt disse 8 medlemmer er der paritet mellem virksomheder og producenter samt mellem æg- og slagtefjerkræsektorerne.

Til bestyrelsen er der desuden tilknyttet et antal observatører.

I Det Danske Fjerkræraad varetages de erhvervspolitiske interesser, som er fælles for æg- og slagte-fjerkræsektorerne over for nationale og internationale myndigheder og organisationer. Herudover administrerer det Danske Fjerkræraad Fjerkræafgiftsfonden.

Dansk Slagtefjerkræ

Dansk Slagtefjerkræ har en bestyrelse på 8 personer bestående af:

- 2 repræsentanter fra slagtekyllingerugerierne
- 2 repræsentanter for fjerkræslagterierne
- 1 slagtekyllingeproducent fra Prodan
- 1 slagtekyllingeproducent fra LRP
- 2 slagtekyllingeproducenter valgt af Erhvervsfjerkræsektionen i Landbrug & Fødevarer

Der er således paritet mellem producenter og virksomheder.

Til bestyrelsen er der desuden tilknyttet 2 observatører, som tilfalder fjerkræslagterierne.

Danske Æg

Danske Æg består af en bestyrelse på 8 personer og en virksomhedsgruppe på 7 personer.

Bestyrelsen består af:

- 2 repræsentanter fra Danæg A/S
- 2 fra Hedegaard Foods/private ægpakkerier
- 1 fra Danæg Amba
- 1 fra Producentforeningen Hedegaard Foods
- 2 ægproducenter fra Erhvervsfjerkræsektionen i Landbrug & Fødevarer

Der er således paritet mellem producenter og virksomheder.

Til bestyrelsen er der desuden tilknyttet 1 observatør.

Virksomhedsgruppen består af;

- 3 fra Danæg A/S
- 2 fra Hedegaard Foods
- 1 fra andre pakkerier
- 1 fra Sanovo Foods A/S

Virksomhedsgruppen behandler virksomhedsrelaterede spørgsmål og kommer med forslag til bestyrelsen.

Erhvervsfjerkræsektionen

Erhvervsfjerkræsektionen i Landbrug & Fødevarer er producenternes organisation og varetager producenternes erhvervspolitiske interesser. Formålet er at fremme den erhvervsmæssige produktion af fjerkræ i Danmark. Erhvervsfjerkræsektionen udpeger repræsentanter til Danske Æg, Dansk Slagtefjerkræ og Det Danske Fjerkræraad.

Bestyrelsen på 24 personer er delt op i en producentafdeling for slagtefjerkræ og en producentafdeling for konsumæg, og selv om der ikke er paritet mellem de 2 producentafdelinger sikrer vedtægterne, at den ene producentafdeling ikke kan majorisere den anden.

Producentafdeling for slagtefjerkræ består af 13 medlemmer:

- 2 producenter, som leverer til Lantmännen Danpo A/S,

- 2 producenter, som leverer til Rose Poultry
- 1 rugeægproducent
- 1 producent valgt af andre medlemmer
- 1 producent fra bestyrelsen i LRP
- 1 producent fra bestyrelsen i Prodan
- formanden for Dansk And
- formanden for Dansk Kalkunforening
- formanden for Danske Erhvervsstrudse,
- formanden for Brancheorganisationen for Erhvervsmæssig Produktion og Salg af Vildtfugle
- formanden for Danske Økologiske Slagtekyllingeproducenter

Producentafdelingen for konsumæg består af 11 medlemmer:

- 1 producent af buræg
- 1 producent af skrabe- eller fri-landsæg
- 1 producent af økologiske æg
- 1 producenter af opdræt
- 2 producenter, der leverer til Danæg
- 2 producenter, der leverer til Hedegaard Foods
- 1 producent, der leverer til andre pakkerier
- 1 producent fra Danæg Amba
- 1 producent fra bestyrelsen i Producentforeningen Hedegaard Foods A/S.

Landbrug & Fødevarer

Med virkning fra 3. juni 2009 blev organisationen Landbrug & Fødevarer dannet ved sammenlægning af sekretariaterne fra blandt andet Landbrugsraadet, Dansk Landbrug, Danske Slagterier samt væsentlige dele af Mejeriforeningens aktiviteter.

Danske Slagterier, Kødbranchens Fællesråd og Det Danske Fjerkræraad besluttede ligeledes med virkning fra 3. juni 2009 at lade samarbejdet om den fælles administrative enhed Danish Meat Association i Danske Slagterier ophøre.

Landbrug & Fødevarer udgjorde herefter den nye samlende erhvervsorganisation, som repræsenterer jordbrugs- og fødevarerhvervet samt andre virksomheder og organisationer med tilknytning til jordbrug og agroindustri i bred forstand.

Med dannelsen af Landbrug & Fødevarer er der skabt én slagkraftig organisation for hele værdikæden fra jord til bord. Dannelsen af Landbrug & Fødevarer har to hovedformål nemlig at styrke den politiske interessevaretagelse for landmænd og fødevarerhvervets virksomheder samt at sikre medlemmerne bedre service for pengene via effektivisering og rationalisering.

Ét er at danne en ny organisation, noget andet er at få den til at fungere i dagligdagen, og det har været en kæmpeopgave at få så forskellige kulturer til at smelte sammen.

Det Danske Fjerkræraads organisering i landbruget

Det Danske Fjerkræraad er medlem af Landbrug & Fødevarer, men Det Danske Fjerkræraad er fortsat en selvstændig organisation med ansvar for løsning af de opgaver og formål, der følger af Det Danske Fjerkræraads vedtægter, ligesom Det Danske Fjerkræraads kapital fortsat forvaltes af bestyrelsen i Det Danske Fjerkræraad.

Det Danske Fjerkræraad er dermed fortsat – jf. § 5 i Det Danske Fjerkræraads vedtægter – ”det øverste organ for fjerkræbranchen vedrørende fjerkræbranchens problemstillinger” med ansvar for koordination og for at repræsentere den samlede branche.

Det Danske Fjerkræraad er repræsenteret i fællesbestyrelsen og i virksomhedsbestyrelsen i Landbrug & Fødevarer i overensstemmelse med de til enhver tid gældende vedtægter og forretningsorden for Landbrug & Fødevarer.